

ด่วนที่สุด

ที่ คค (ปคร) ๐๒๐๒/๕๕

กระทรวงคมนาคม

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๑๐๐

๘ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง รายงานผลการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด (คดีโฮปเวลล์)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๑๕๖๖๔ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒

๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๑๙๒๓๐ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบนำเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี

๒. สำเนาหนังสือการรถไฟแห่งประเทศไทย ที่ รฟ ๑/๒๑๒๑/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๒

๓. สำเนาหนังสือสำนักงานคดีปกครอง สำนักงานอัยการสูงสุด ด่วนที่สุด ที่ อส ๐๐๒๗.๓/๓๒๕ ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๒

๔. สำเนาคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๕/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔

๕. สำเนาคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๘๑ - ๘๓/๒๕๖๕ ฉบับลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

๖. สำเนาคำฟ้องต่อศาลแพ่ง คดีหมายเลขดำที่ พ. ๕๖๑๘/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

๗. สำเนาคำให้การและคำร้องขอให้วินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ของบริษัท โฮปเวลล์ (ประเทศไทย) จำกัด) ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๕

ด้วยกระทรวงคมนาคมขอเสนอเรื่อง รายงานผลการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด (คดีโฮปเวลล์) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ ซึ่งเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๓) รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติในด้านอื่น ๆ (รายงานผลการดำเนินงานตามมติคณะรัฐมนตรี) โดยรองนายกรัฐมนตรี (นายอนุทิน ชาญวีรกูล) ซึ่งกำกับการบริหารราชการกระทรวงคมนาคมได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒ รับทราบรายงานคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด (คดีบริษัท โฮปเวลล์ (ประเทศไทย) จำกัด) ตามที่กระทรวงคมนาคมเสนอ โดยกระทรวงคมนาคมรายงานว่าได้จัดประชุมหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินการตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ซึ่งรวมถึงการให้มีคณะทำงานในการเจรจาต่อรองกับบริษัท โฮปเวลล์ (ประเทศไทย) จำกัด เพื่อปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดและลดผลกระทบต่อภาครัฐ โดยเฉพาะเรื่องวงเงินที่ต้องดำเนินการตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ดอกเบี้ย และระยะเวลาการชำระคืน

รวมถึง ...

รวมถึงการดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขดำที่ อ.๔๑๐ - ๔๑๒/๒๕๕๗ คดีหมายเลขแดงที่ อ.๒๒๑ - ๒๒๓/๒๕๖๒ และเป็นประโยชน์กับภาครัฐ

๑.๒ ตามหนังสือที่อ้างถึง ๒ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔ รับทราบผลการพิจารณารายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การปฏิบัติตามกฎหมายของโครงการก่อสร้างทางรถไฟยกระดับ และถนนยกระดับในเขตกรุงเทพมหานคร และการใช้ประโยชน์ที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทย (โฮปเวลล์) ของคณะกรรมการการกฤษฎีกา การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร ตามที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ โดยกระทรวงยุติธรรมรายงานเสนอว่า สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีและกระทรวงคมนาคมได้มีการดำเนินการตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ แล้ว ควรเสนอให้คณะรัฐมนตรีรับทราบการดำเนินการของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีและกระทรวงคมนาคมดังกล่าว และแจ้งให้กระทรวงคมนาคมเร่งรัดการดำเนินการตามกฎหมายให้เสร็จโดยเร็ว

๒. เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๓) เพราะเมื่อกระทรวงคมนาคมได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะในรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การปฏิบัติตามกฎหมายของโครงการก่อสร้างทางรถไฟยกระดับ และถนนยกระดับในเขตกรุงเทพมหานคร และการใช้ประโยชน์ที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทย (โฮปเวลล์) ของคณะกรรมการการกฤษฎีกา การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร แล้ว จึงต้องเสนอให้คณะรัฐมนตรีรับทราบ

๓.สาระสำคัญของเรื่อง

การรถไฟแห่งประเทศไทยได้มีหนังสือตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ รายงานกระทรวงคมนาคมให้ทราบสรุปสาระสำคัญของเรื่องดังกล่าว โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

๓.๑ ผลการดำเนินงานของคณะทำงานเจรจาเพื่อลดผลกระทบต่อภาครัฐอันเนื่องมาจากคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด (ตามคำสั่งกระทรวงคมนาคม ที่ ๑๒๕/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒)

สืบเนื่องจากคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดคดีหมายเลขดำที่ อ.๔๑๐ - ๔๑๒/๒๕๕๗ คดีหมายเลขแดงที่ อ.๒๒๑ - ๒๒๓/๒๕๖๒ ที่พิพากษาให้บังคับตามคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการข้อพิพาทหมายเลขดำที่ ๑๑๙/๒๕๕๗ ข้อพิพาทหมายเลขแดงที่ ๖๔/๒๕๕๑ โดยให้คู่สัญญาฝ่ายรัฐ (กระทรวงคมนาคม และการรถไฟแห่งประเทศไทย) ต้องปฏิบัติตามคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด (ซึ่งครบกำหนดในวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๒) ทำให้กระทรวงคมนาคมและการรถไฟแห่งประเทศไทยต้องร่วมกันหรือแทนกันปฏิบัติการชำระหนี้แก่ บริษัท โฮปเวลล์ (ประเทศไทย) จำกัด ดังต่อไปนี้

- คืนเงินค่าตอบแทนจำนวน ๒,๘๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันที่การรถไฟแห่งประเทศไทยได้รับเงินดังกล่าวในแต่ละงวด จากบริษัท โฮปเวลล์ (ประเทศไทย) จำกัด จนกว่าจะชำระเสร็จ

- คืนหนังสือค้ำประกันของธนาคาร กรุงเทพ จำกัด (มหาชน) หมายเลข ๑๐/๓๔/๕๑๘๘๑ (S.๓๔๐๙/๐๘๔๖๖) ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๓๔ จำนวน ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

- คืนเงินค่าธรรมเนียมในการออกหนังสือค้ำประกันดังกล่าวคิดถึงวันเสนอข้อพิพาทจำนวน ๓๘,๗๔๙,๘๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าวนับแต่วันที่บริษัท โฮปเวลล์ (ประเทศไทย) จำกัด จ่ายเงินค่าธรรมเนียมแต่ละงวดให้แก่ ธนาคาร กรุงเทพ จำกัด (มหาชน) จนกว่าจะชำระเสร็จ แต่ทั้งนี้ดอกเบี้ยต้องคิดไม่เกินห้าปีในแต่ละงวดที่บริษัท โฮปเวลล์ (ประเทศไทย) จำกัด ชำระให้แก่ธนาคาร

- ใช้เงินในการก่อสร้างโครงการ จำนวน ๙,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปีของต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันที่มิได้ชำระหนี้ของคณะอนุญาโตตุลาการ จนกว่าจะชำระเสร็จ

กระทรวงคมนาคมได้แต่งตั้งคณะทำงานเจรจาเพื่อลดผลกระทบต่อภาครัฐอันเนื่องมาจากคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด (ตามคำสั่งกระทรวงคมนาคม ที่ ๑๒๕/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒) โดยคณะทำงานชุดนี้มีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ คือ คำนวณวงเงินที่ต้องดำเนินการตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดให้ชัดเจน, เจรจากับบริษัท โฮปเวลล์ (ประเทศไทย) จำกัด เพื่อปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด ดอกเบี้ยและระยะเวลาการชำระคืน, กำหนดแนวทางและแหล่งเงินที่เหมาะสมในการปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด, แต่งตั้งคณะทำงานย่อยหรือคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อพิจารณาหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดได้ตามที่เห็นสมควร ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดและเป็นประโยชน์ต่อภาครัฐ รวมทั้งปฏิบัติงานอื่นใดตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมมอบหมาย

การรถไฟแห่งประเทศไทยได้รายงานสรุปผลการดำเนินงานของคณะทำงานเจรจาเพื่อลดผลกระทบต่อภาครัฐอันเนื่องมาจากคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด ดังต่อไปนี้

๓.๑.๑ การคำนวณวงเงินที่ต้องดำเนินการตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด

คณะทำงานเจรจา มอบหมายให้การรถไฟแห่งประเทศไทยจัดทำคำร้องเป็นหนังสือไปยังสำนักบังคับคดีปกครอง สำนักงานศาลปกครอง เพื่อขอให้คิดคำนวณวงเงินที่ต้องชำระตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด โดยคำนวณถึง ณ วันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๒ (ซึ่งเป็นวันที่ครบกำหนด ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด)

ต่อมาสำนักบังคับคดีปกครอง สำนักงานศาลปกครอง ได้มีหนังสือแจ้งผลการคำนวณเงินค่าตอบแทนจำนวน ๒,๘๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปีของต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันที่การรถไฟแห่งประเทศไทยได้รับเงินดังกล่าวในแต่ละงวดจากบริษัท โฮปเวลล์ (ประเทศไทย) จำกัด จนถึง ณ วันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๒ เป็นเงินจำนวน ๘,๒๘๓,๙๕๔,๑๓๒.๐๓ บาท และเงินในการก่อสร้างโครงการ (จำนวน ๙,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท) พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันที่มิได้ชำระหนี้ของคณะอนุญาโตตุลาการ จนถึง ณ วันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๒ เป็นเงินจำนวน ๑๖,๔๖๑,๕๑๖,๓๙๓.๔๔ บาท

ส่วนเงินค่าธรรมเนียมในการออกหนังสือค้ำประกันดังกล่าวคิดถึงวันเสนอข้อพิพาทจำนวน ๓๘,๗๔๙,๘๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปีของต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันที่บริษัท โฮปเวลล์ (ประเทศไทย) จำกัด จ่ายเงินค่าธรรมเนียมแต่ละงวดให้แก่ ธนาคาร กรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

จนกว่า ...

จนกว่าจะชำระเสร็จ แต่ทั้งนี้ดอกเบี้ยต้องคิดไม่เกินห้าปีในแต่ละงวดที่บริษัท โฮปเวลล์ (ประเทศไทย) จำกัด ชำระให้แก่ธนาคารนั้น กระทรวงคมนาคมได้ตรวจสอบคำนวณหนี้ดังกล่าวเป็นเงินจำนวน ๕๓,๒๘๐,๙๘๒.๕๐ บาท

ดังนั้น ณ วันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๒ อาจสรุปยอดหนี้ทั้งหมดซึ่งกระทรวงคมนาคม และการรถไฟแห่งประเทศไทย ต้องร่วมกันหรือแทนกันชำระเงินให้แก่ บริษัท โฮปเวลล์ (ประเทศไทย) จำกัด รวมทั้งสิ้น ๒๔,๗๙๘,๗๕๑,๕๐๗.๙๗ บาท รายละเอียดปรากฏตามตารางข้างล่างนี้

	เงินต้น (บาท)	ดอกเบี้ย (บาท)	รวมเงินต้นและดอกเบี้ย (บาท)	หมายเหตุ
เงินค่าก่อสร้าง โครงการ	๙,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๗,๔๖๑,๕๑๖,๓๙๓.๔๔	๑๖,๔๖๑,๕๑๖,๓๙๓.๔๔	
เงินค่าตอบแทน ที่บริษัทฯ ชำระ ไว้	๒,๘๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๕,๔๓๓,๙๕๔,๑๓๒.๐๓	๘,๒๘๓,๙๕๔,๑๓๒.๐๓	
ค่าธรรมเนียม การออกหนังสือ ค้ำประกัน	๓๘,๗๔๙,๘๐๐	๑๔,๕๓๑,๑๘๒.๕๐	๕๓,๒๘๐,๙๘๒.๕๐	จำนวนดอกเบี้ย เป็นไปตามคำชี้แจง ของ กระทรวง คมนาคม ในคราว ประชุมคณะทำงาน เจรจา ที่ ๗/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๒
รวม	๑๑,๘๘๘,๗๔๙,๘๐๐	๑๒,๙๑๐,๐๐๑,๗๐๗.๙๗	๒๔,๗๙๘,๗๕๑,๕๐๗.๙๗	

หากมิได้ชำระภายในกำหนดวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๒ จะมีภาระดอกเบี้ย
ในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี จนกว่าจะชำระเสร็จ คิดเป็นดอกเบี้ยวันละประมาณ $[(๙,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ + ๒,๘๕๐,๐๐๐,๐๐๐) \times ๗.๕\%]/๓๖๕ = ๒,๔๓๔,๙๓๑.๕๑$ บาท

อนึ่ง คณะทำงานเจรจา มีข้อสังเกตเกี่ยวกับเงินค่าก่อสร้างโครงการ
(ซึ่งคณะอนุญาโตตุลาการกำหนดเงินที่คู่สัญญาฝ่ายรัฐต้องชำระไว้เป็นจำนวน ๙,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท)
ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบหลักฐานแฟ้มเอกสารรายการค่าใช้จ่ายที่ บริษัท โฮปเวลล์
(ประเทศไทย) จำกัด กล่าวอ้างว่าใช้ในการดำเนินโครงการ และได้ยื่นเสนอในชั้นพิจารณาของ
คณะอนุญาโตตุลาการจำนวน ๒๐๘ แฟ้ม (ซึ่งการรถไฟแห่งประเทศไทยได้รับสำเนาแฟ้มเอกสารดังกล่าว
มาจากสถาบันอนุญาโตตุลาการ) กลับพิจารณาได้ดังนี้

(๑.๑) รายการค่าใช้จ่ายที่มีเอกสารประกอบครบถ้วนตามหลักเกณฑ์
การจ่ายเงินในทางบัญชี มีจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น ๑,๗๓๑,๘๘๑,๕๐๓.๙๔ บาท ซึ่งน่าเชื่อได้ว่าเป็นค่าใช้จ่ายของบริษัท

(๑.๒) รายการค่าใช้จ่ายที่มีเอกสารประกอบไม่ครบถ้วน
ตามหลักเกณฑ์การจ่ายเงินในทางบัญชี (เช่น ไม่มีสัญญาซื้อขายสิ่งของหรือไม่มีใบเสร็จรับเงิน เป็นต้น)

มีจำนวนเงิน ...

มีจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น ๙,๕๒๔,๕๘๓,๕๓๑.๒๘ บาท ซึ่งไม่น่าเชื่อว่าเป็นค่าใช้จ่ายของบริษัท และคณะทำงาน เจริงาฯ ได้ขอให้บริษัท โฮปเวลล์ (ประเทศไทย) จำกัด ชี้แจงและจัดส่งหลักฐานเพิ่มเติมแล้ว แต่บริษัทปฏิเสธ

(๑.๓) รายการค่าใช้จ่ายที่วิเคราะห์ไม่ได้ (หมายความว่าถึง เป็นรายการ ค่าใช้จ่ายที่เกิดภายหลังจากสัญญาสัมปทานฯ สิ้นสุดลงตามผลคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการ ข้อพิพาท หมายเลขดำที่ ๑๑๙/๒๕๕๗ ข้อพิพาทหมายเลขแดงที่ ๖๔/๒๕๕๑ หรือเป็นรายการค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวข้องกับ งานก่อสร้าง หรือเป็นรายการค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้มีการลงลายมือชื่อในเอกสารหรือเอกสารมีความไม่ชัดเจน) จะมีจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น ๒,๙๖๑,๖๖๓,๑๓๘.๒๔ บาท ซึ่งไม่น่าเชื่อว่าเป็นค่าใช้จ่ายของบริษัท และคณะทำงาน เจริงาฯ ขอให้บริษัท โฮปเวลล์ (ประเทศไทย) จำกัด ชี้แจงและจัดส่งหลักฐานเพิ่มเติมแล้ว แต่บริษัทปฏิเสธ

(๒) ประธานคณะทำงาน เจริงาฯ ได้แต่งตั้งคณะทำงานย่อยตรวจสอบ โครงสร้างพื้นฐานในโครงการโฮปเวลล์ เพื่อประเมินมูลค่าโครงสร้างพื้นฐานของโครงการดังกล่าวตามที่ได้มีการก่อสร้างจริง รวมทั้งรวบรวมข้อมูลค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนโครงสร้างพื้นฐานนั้นที่ได้กระทำไปแล้ว และประมาณการค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนโครงสร้างพื้นฐานที่ไม่มีความจำเป็นต้องใช้งาน

คณะทำงานย่อยฯ รายงานสรุปผลการดำเนินงานที่สำคัญดังต่อไปนี้

(๒.๑) ประเมินมูลค่าโครงสร้างพื้นฐานของโครงการโฮปเวลล์ตามที่ได้มีการก่อสร้างจริง ประมาณ ๒,๘๓๓,๔๘๗,๐๐๐ บาท ซึ่งอ้างอิงราคาต่อหน่วยเมื่อปี ๒๕๓๖

(๒.๒) ข้อมูลค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนโครงสร้างพื้นฐานของโครงการ โฮปเวลล์ คณะทำงานย่อยฯ ทำการรวบรวมข้อมูลได้ดังต่อไปนี้

(๒.๒.๑) งานรื้อถอนที่ดำเนินการแล้วรวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๔๑๓,๗๗๓,๐๗๓.๘๒ บาท กล่าวคือ

- ค่ารื้อถอนในโครงการ Airport Rail Link ช่วงพญาไท- สุวรรณภูมิ จำนวน ๑๓๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท

- ค่ารื้อถอนในโครงการระบบรถไฟฟ้าชานเมือง (สายสีแดง) ช่วงบางซื่อ-รังสิต จำนวน ๒๗๘,๗๗๓,๐๗๓.๘๒ บาท

(๒.๒.๒) ประมาณการค่ารื้อถอนที่ยังมิได้ดำเนินการมีจำนวน ๑๙๙,๔๖๘,๐๐๐ บาท กล่าวคือ

- ค่ารื้อถอนในโครงการระบบรถไฟฟ้าชานเมืองสายสีแดงอ่อน ช่วงบางซื่อ-พญาไท-มักกะสัน-หัวหมาก และสายสีแดงเข้ม ช่วงบางซื่อ-หัวลำโพง จำนวน ๒๐,๓๔๒,๐๐๐ บาท

- ค่ารื้อถอนในโครงการรถไฟฟ้าความเร็วสูงเชื่อม ๓ สนามบิน จำนวน ๑๗๙,๑๒๖,๐๐๐ บาท

๓.๑.๒ การเจรจากับ บริษัท โฮปเวลล์ (ประเทศไทย) จำกัด เพื่อปฏิบัติตามคำพิพากษา ของศาลปกครองสูงสุด และลดผลกระทบต่อภาครัฐ โดยเฉพาะเรื่องวงเงินที่ต้องดำเนินการตามคำพิพากษา ของศาลปกครองสูงสุด ดอกเบี้ยและระยะเวลาการชำระคืน

ในการประชุม...

ในการประชุมคณะทำงานเจรจา ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๒ ได้เชิญ บริษัท โฮปเวลล์ (ประเทศไทย) จำกัด มาเข้าร่วมประชุมเพื่อเจรจาต่อรองเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด และลดผลกระทบต่อภาครัฐ โดยทางบริษัทฯ ได้นำส่งร่างบันทึกข้อตกลงการปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด แก่คณะทำงานเจรจา

กระทรวงคมนาคมได้มีหนังสือหารืออัยการสูงสุดเกี่ยวกับร่างบันทึกข้อตกลงการปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด ว่ามีประเด็นปัญหาทางกฎหมายที่จะทำให้ฝ่ายรัฐเสียเปรียบหรือไม่ อย่างไร

สำนักงานอัยการสูงสุดมีหนังสือตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ ให้ความเห็นในประเด็นข้อกฎหมายตามที่กระทรวงคมนาคมสอบถาม ซึ่งคณะทำงานเจรจา คำนึงถึงแนวทางตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑ (แจ้งเวียนตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๔๗๙ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๑) แล้วจึงเห็นว่าไม่อาจรับร่างบันทึกข้อตกลงดังกล่าวของบริษัท โฮปเวลล์ (ประเทศไทย) จำกัด ไว้ดำเนินการ ส่งผลให้การเจรจากับ บริษัท โฮปเวลล์ (ประเทศไทย) จำกัด เป็นอันยุติลง

๓.๒ ผลการดำเนินงานตามข้อสังเกตในรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การปฏิบัติตามกฎหมายของโครงการก่อสร้างทางรถไฟยกระดับ และถนนยกระดับในเขตกรุงเทพมหานคร และการใช้ประโยชน์ที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทย (โฮปเวลล์) ของคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร

รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การปฏิบัติตามกฎหมายของโครงการก่อสร้างทางรถไฟยกระดับ และถนนยกระดับในเขตกรุงเทพมหานคร และการใช้ประโยชน์ที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทย (โฮปเวลล์) ของคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎรมีข้อความปรากฏในข้อที่ ๓ ของข้อสังเกตคณะกรรมการ ความตอนหนึ่งว่า “...มีข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเบื้องต้นที่เป็นพิรุธบ่งชี้ให้น่าเชื่อว่าการกระทำอันมีลักษณะเป็นการทุจริตประพฤติมิชอบของผู้เกี่ยวข้องกับโครงการโฮปเวลล์มาตั้งแต่ต้นจนปัจจุบัน ทั้งภาคการเมือง ภาครัฐ และเอกชน ซึ่งอาจจะมีผลต่อความผูกพันตามสัญญาสัมปทานโครงการโฮปเวลล์ และการปฏิบัติตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด...” จากเหตุดังกล่าวสอดคล้องกับกรณีที่กระทรวงคมนาคมได้ดำเนินการตามขั้นตอนกฎหมายในประเด็นต่างๆ ดังนี้

๓.๒.๑ ประเด็นที่ศาลปกครองสูงสุดใช้วันเริ่มเปิดทำการของศาลปกครอง (ตามมติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๕ วันพุธที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕) มาเป็นหลักในการพิจารณาวันเริ่มต้นนับระยะเวลาการยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่ออนุญาโตตุลาการ

ในประเด็นนี้สอดคล้องกับความเห็นของกระทรวงคมนาคมและการรถไฟแห่งประเทศไทยซึ่งได้ใช้สิทธิยื่นคำร้องขอพิจารณาคดีใหม่ ฉบับลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ต่อศาลปกครองกลางไว้แล้วว่าศาลปกครองสูงสุดรับฟังข้อเท็จจริงผิดพลาดคลาดเคลื่อนในเรื่องระยะเวลาการใช้สิทธิเสนอข้อพิพาทต่อคณะอนุญาโตตุลาการ แต่ศาลปกครองกลางมีคำสั่งไม่รับคำขอพิจารณาคดีใหม่โดยให้เหตุผลว่าประเด็นนี้มีลักษณะเป็นการโต้แย้งดุลพินิจในการพิพากษาคดีและผลของคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด

กระทรวงคมนาคมและการรถไฟแห่งประเทศไทยไม่เห็นด้วยกับคำสั่งศาลปกครองกลางดังกล่าว จึงใช้สิทธิยื่นอุทธรณ์คัดค้านคำสั่งเพื่อขอให้ศาลปกครองสูงสุดกลับคำวินิจฉัย แต่ศาลปกครองสูงสุดก็มีคำสั่งยืนตามศาลปกครองกลาง

จากเหตุข้างต้นกระทรวงคมนาคมและการรถไฟแห่งประเทศไทยเห็นว่า การที่ศาลปกครองสูงสุดนำหลักเกณฑ์ตามมติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๕ วันพุธที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ มาเป็นหลักในการพิจารณาถึงวันเริ่มต้นนับระยะเวลาการยื่นคำเสนอข้อพิพาท ต่ออนุญาโตตุลาการในเรื่องนี้ ถือว่าไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ดังนั้น กระทรวงคมนาคมและการรถไฟแห่งประเทศไทยจึงใช้สิทธิตามมาตรา ๒๑๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยยื่นคำร้องผ่านผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า มติที่ประชุมใหญ่ของตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๕ วันพุธที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ เป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตามมาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๕ วรรคสาม มาตรา ๑๘๘ และมาตรา ๑๙๗

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินได้ปรึกษาหารือและเห็นชอบร่วมกันตามประเด็นที่กระทรวงคมนาคมและการรถไฟแห่งประเทศไทยร้องเรียนมา จึงได้ยื่นคำร้องพร้อมทั้งความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้พิจารณาวินิจฉัย

เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยว่า มติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๕ วันพุธที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาการฟ้องคดีปกครอง เป็นการออกระเบียบตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๔ แต่ไม่ได้ดำเนินการตามมาตรา ๕ และมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓ วรรคสอง และมาตรา ๑๙๗ วรรคสี่ ซึ่งส่งผลให้มติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดดังกล่าวเป็นอันใช้บังคับมิได้มาตั้งแต่นั้น และคำวินิจฉัยเช่นนี้ถือว่ามีผลเป็นเด็ดขาด และผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์การอิสระ และหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๕ และมาตรา ๒๑๑ วรรคสี่ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔

จากเหตุที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยข้างต้นทำให้กระทรวงคมนาคมและการรถไฟแห่งประเทศไทยจึงต้องใช้สิทธิยื่นคำขอให้ศาลปกครองพิจารณาพิพากษาคดีใหม่ ฉบับลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๔

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ศาลปกครองกลางมีคำสั่งไม่รับคำขอพิจารณาคดีใหม่ โดยให้เหตุผลว่าคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔ ไม่มีผลกระทบต่อคำพิพากษาของศาลอื่นอันถึงที่สุดแล้ว ทั้งนี้ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๑๒ วรรคสาม

กระทรวงคมนาคมและการรถไฟแห่งประเทศไทยไม่เห็นด้วยกับคำสั่งศาลปกครองกลางที่ไม่รับคำขอพิจารณาคดีใหม่ จึงใช้สิทธิยื่นอุทธรณ์คัดค้านคำสั่งของศาลปกครองกลางดังกล่าว

ในที่สุดเมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๕ ศาลปกครองกลางได้อ่านคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๘๑ - ๘๓/๒๕๖๕ ฉบับลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ซึ่งกลับคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นเป็นให้รับคำขอให้ศาลพิจารณาพิพากษาคดีใหม่ของผู้ร้องทั้งสองไว้พิจารณา และให้ศาลปกครองชั้นต้น

พิจารณา...

พิจารณาคำขอให้ศาลมีคำสั่งงดการบังคับคดีของผู้ร้องทั้งสองต่อไป สำหรับเหตุผลแห่งคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดโดยที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดอาจสรุปความได้ว่า “กรณีที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษา (ในคดีหมายเลขดำที่ อ. ๔๑๐ - ๔๑๒/๒๕๕๗ คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๒๒๑ - ๒๒๓/๒๕๖๒) โดยอาศัยข้อกฎหมายกรณีการเริ่มนับระยะเวลาการเสนอข้อพิพาทต่ออนุญาโตตุลาการ (ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาการฟ้องคดีปกครอง) โดยไม่ได้เริ่มนับระยะเวลาการฟ้องคดีตั้งแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี ตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔ แล้วว่า มติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดเกี่ยวกับการเริ่มนับระยะเวลาการฟ้องคดีปกครองดังกล่าว ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และเมื่อคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญย่อมเป็นเด็ดขาด มีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์กฤษฎีกา และหน่วยงานของรัฐ ตามมาตรา ๒๑๑ วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนั้น การที่ศาลปกครองสูงสุดในคดีดังกล่าวมีคำพิพากษาโดยเริ่มนับระยะเวลาการฟ้องคดีตามแนวทางที่กำหนดโดยมติที่ประชุมใหญ่ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยแล้วว่ามติที่ประชุมใหญ่ดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ จึงเป็นกรณีที่ข้อกฎหมายซึ่งศาลปกครองสูงสุดใช้ในการทำคำพิพากษาหรือคำสั่งเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ อันทำให้ผลแห่งคำพิพากษาหรือคำสั่งขัดกับกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น ผู้ร้องทั้งสองขอที่จะขอให้ศาลปกครองพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งชี้ขาดคดีปกครองใหม่ ตามมาตรา ๗๕ วรรคหนึ่ง (๔) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แม้มาตรา ๒๑๒ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จะได้บัญญัติว่า “คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้ ในคดีทั้งปวง แต่ไม่กระทบต่อคำพิพากษาของศาลอื่น อันถึงที่สุดแล้ว...” ก็ตาม แต่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวคงมีความหมายแต่เพียงว่า คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่วินิจฉัยว่าบทบัญญัติของกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ไม่มีผลทำให้คำพิพากษาของศาลที่ถึงที่สุดแล้วซึ่งทำขึ้นโดยอาศัยบทบัญญัติของกฎหมายนั้น เป็นคำพิพากษาที่ใช้บังคับมิได้หรือต้องสิ้นผลบังคับผูกพันลงเท่านั้น เมื่อคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๕/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔ ได้วินิจฉัยว่า มติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ดังนั้น บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญข้างต้น (ตามมาตรา ๒๑๒ วรรคสาม) จึงมิได้มีผลเป็นการห้ามมิให้คู่กรณีหรือบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียในคดีตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดในคดีหมายเลขดำที่ อ. ๔๑๐ - ๔๑๒/๒๕๕๗ หมายเลขแดงที่ อ. ๒๒๑ - ๒๒๓/๒๕๖๒ นำผลแห่งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔ มาใช้เป็นข้ออ้างในการขอให้ศาลปกครองพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งชี้ขาดคดีนี้ใหม่ ตามมาตรา ๗๕ วรรคหนึ่ง (๔) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้อย่างใด” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๕

๓.๒.๒ ประเด็นการจดทะเบียนจัดตั้ง บริษัท โยปเวลล์ (ประเทศไทย) จำกัด เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน จึงเป็นโมฆะมาแต่ต้น ทำให้ไม่มีสภาพเป็นนิติบุคคลนับแต่วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๓ ซึ่งเป็นวันจดทะเบียนจัดตั้ง

ในประเด็นนี้สอดคล้องกับความเห็นของกระทรวงคมนาคม ซึ่งกระทรวงคมนาคม ได้ให้การรถไฟแห่งประเทศไทยทำหนังสือถึงนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร และอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

(ในฐานะ...

(ในฐานะนายทะเบียนกลาง และในฐานะผู้บังคับบัญชาของนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร) เพื่อขอให้เพิกถอนการจดทะเบียน บริษัท โฮปเวลล์ (ประเทศไทย) จำกัด แต่อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้ากลับปฏิเสธโดยแจ้งว่าการจดทะเบียนจัดตั้ง บริษัท โฮปเวลล์ (ประเทศไทย) จำกัด เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบแล้ว ดังนั้น เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๓ การรถไฟแห่งประเทศไทยจึงยื่นฟ้องนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานครต่อศาลปกครองกลาง เป็นคดีหมายเลขดำที่ ๑๖๑๓/๒๕๖๓ จากเหตุที่นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานครไม่ดำเนินการเพิกถอนทะเบียนบริษัท โฮปเวลล์ (ประเทศไทย) จำกัด ที่จัดตั้งขึ้นโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่ศาลปกครองกลางมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาโดยอ้างว่าการรถไฟแห่งประเทศไทยมิใช่ผู้เสียหาย แต่การรถไฟแห่งประเทศไทยไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าว จึงใช้สิทธิยื่นอุทธรณ์คัดค้านคำสั่งศาลปกครองกลาง โดยในปัจจุบันคดีนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด

นอกจากนั้น กระทรวงคมนาคมเห็นว่า กรณีที่ผู้เริ่มก่อการจัดตั้ง บริษัท โฮปเวลล์ (ประเทศไทย) จำกัด ดำเนินการยื่นขอจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทดังกล่าวให้เป็นนิติบุคคลต่างด้าวตามกฎหมายไทย และมีการรับจดทะเบียนจัดตั้งให้บริษัทดังกล่าวเป็นนิติบุคคลต่างด้าวตามกฎหมายไทยโดยไม่ถูกต้องตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ ว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว อันเป็นกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนที่บังคับใช้อยู่ในขณะนั้น รวมทั้งยังเป็นการขัดต่อระเบียบสำนักงานทะเบียนทางหุ้นส่วนบริษัทกลาง ว่าด้วยการจดทะเบียนทางหุ้นส่วนและบริษัท พ.ศ. ๒๕๓๑ ข้อ ๒๙ ดังนั้น เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๔ กระทรวงคมนาคมจึงทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้สำนักงานอัยการสูงสุดจัดพนักงานอัยการดำเนินคดีแพ่ง เพื่อขอให้ศาลแพ่งพิจารณาพิพากษาว่าสัญญาจัดตั้ง บริษัท โฮปเวลล์ (ประเทศไทย) จำกัด (ซึ่งเป็นนิติบุคคลต่างด้าวตามกฎหมายไทย) เป็นโมฆะ

เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ พนักงานอัยการผู้รับมอบอำนาจจากกระทรวงคมนาคม ได้ยื่นคำฟ้องในเรื่องดังกล่าวต่อศาลแพ่ง รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๖ และต่อมาเมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๕ บริษัท โฮปเวลล์ (ประเทศไทย) จำกัด ได้ยื่นคำให้การพร้อมทั้งคำร้องขอให้วินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๗

ในคดีนี้ศาลแพ่งนัดชี้สองสถานเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ โดยศาลพิเคราะห์เห็นว่า คดีมีการโต้แย้งเรื่องเขตอำนาจศาล จึงให้รอการพิจารณาคดีไว้ชั่วคราว ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐ จึงให้เลื่อนคดีไปนัดพร้อมเพื่อฟังความเห็นของศาลปกครองในวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๕ เวลา ๙.๐๐ น.

๔. ความเห็นของกระทรวงคมนาคม

๔.๑ จากข้อสังเกตด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในรายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง การปฏิบัติตามกฎหมายของโครงการก่อสร้างทางรถไฟยกระดับ และถนนยกระดับในเขตกรุงเทพมหานคร และการใช้ประโยชน์ที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทย (โฮปเวลล์) ของ คณะกรรมาธิการการกฎหมาย การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งระบุถึงกรณีที่ศาลปกครองสูงสุดนำหลักเกณฑ์ตามมติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๕ วันพุธที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ มาใช้พิจารณาพิพากษาในคดีนี้ เพื่อกำหนดวันเริ่มต้นนับระยะเวลาการยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่ออนุญาโตตุลาการ อันถือว่า

ขัดต่อ...

ขัดต่อมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งบัญญัติให้เริ่มนับแต่วันที่ “รู้หรือควรจะรู้เหตุแห่งการฟ้องคดี” นั้น

กระทรวงคมนาคมเห็นว่า กรณีนี้เป็นเรื่องสำคัญเพราะการนำหลักเกณฑ์ตามมติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดดังกล่าวมาปรับใช้กับคดีนี้แทนกฎหมายย่อมถือว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญ ดังนั้น กระทรวงคมนาคมและการรถไฟแห่งประเทศไทยจึงใช้สิทธิตามมาตรา ๒๑๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยยื่นคำร้องเรียนผ่านผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า มติที่ประชุมใหญ่ของตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๕ วันพุธที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ เป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๕ วรรคสาม มาตรา ๑๘๘ และมาตรา ๑๘๗ หรือไม่

ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยว่า มติที่ประชุมใหญ่ของตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๕ วันพุธที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ เป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ในปัจจุบันศาลปกครองสูงสุดโดยที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ก็ได้มีคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๘๑ - ๘๓/๒๕๖๕ ฉบับลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ กลับคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นเป็นให้รับคำขอให้ศาลพิจารณาคดีพิพาทคดีใหม่ของผู้ร้องทั้งสองไว้พิจารณา และให้ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาคำขอให้ศาลมีคำสั่งงดการบังคับคดีของผู้ร้องทั้งสองต่อไปแล้ว

๔.๒ ข้อสังเกตของคณะกรรมการการกฤษฎีกา การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร ในข้อ ๓ ของรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การปฏิบัติตามกฎหมายของโครงการก่อสร้างทางรถไฟยกระดับ และถนนยกระดับในเขตกรุงเทพมหานคร และการใช้ประโยชน์ที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทย (โฮปเวลล์) ที่เสนอแนะให้รัฐบาลพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายกับ บริษัท โฮปเวลล์ (ประเทศไทย) จำกัด นั้น

กระทรวงคมนาคมเห็นว่า เมื่อการจัดตั้ง บริษัท โฮปเวลล์ (ประเทศไทย) จำกัด เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ อันเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้มีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองสิทธิประโยชน์ในการประกอบธุรกิจของคนไทยและป้องกันความมั่นคงและความปลอดภัยทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ ในกรณีดังกล่าวจึงทำให้สัญญาจัดตั้ง บริษัท โฮปเวลล์ (ประเทศไทย) จำกัด มีผลเป็นโมฆะตามนัยมาตรา ๑๕๑ (หรือบทบัญญัติเดิมก่อนที่จะมีการตรวจชำระ บรรพ ๑ ใหม่ในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ คือ มาตรา ๑๑๔) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งผลแห่งโมฆะกรรมย่อมถือเป็นการเสียเปล่า ไม่มีผลบังคับหรือผูกพันตามกฎหมาย รวมทั้งไม่อาจให้สัตยาบันแก่กันได้ และผู้มีส่วนได้เสียคนหนึ่งคนใดสามารถยกเอาความเสียเปล่าแห่งโมฆะกรรมขึ้นกล่าวอ้างก็ได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง (หรือบทบัญญัติเดิมก่อนที่จะมีการตรวจชำระ บรรพ ๑ ใหม่ในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ คือ มาตรา ๑๓๔ และมาตรา ๑๓๓) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น กระทรวงคมนาคมจึงทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้สำนักงานอัยการสูงสุดจัดพนักงานอัยการดำเนินคดีแพ่งเพื่อขอให้ศาลแพ่งพิจารณาคดีพิพาทว่า สัญญาจัดตั้ง บริษัท โฮปเวลล์

(ประเทศไทย) จำกัด มิได้เป็นไปตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑ ว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว อันเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี จึงมีผลเป็นโมฆะ

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงคมนาคมขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบสาระสำคัญของเรื่อง ตามที่กล่าวไว้ในข้อ ๓ และความเห็นของกระทรวงคมนาคมตามที่กล่าวไว้ในข้อ ๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายศักดิ์สยาม ชิดชอบ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

สำนักงานปลัดกระทรวง

กองกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๓๒๓๗

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๖๑๑๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ kriangkamol.c@mot.go.th